

SÚŤAŽ O NAJLEPŠIU ESEJ: ŠTUDENTI MÔŽU STÁŽE V OSN VYUŽIŤ NA BUDOVANIE SVOJEJ KARIÉRY V BUDÚCNOSTI

Víťazkou šiesteho ročníka esejistickej súťaže sa stala 21-ročná študentka medzinárodných vzťahov a politológie Johana Mária Kollárová, ktorá absolvovala mesačnú stáž v OSN v New Yorku. Študentka vo svojej eseji písala o tom, ako riešiť nezamestnanosť mladých ľudí v Keni prostredníctvom využitia moderných komunikačných technológií. Mladá Bratislavčanka momentálne študuje na Univerzite v Aberdeene, kde sa v rámci svojho štúdia venuje rozvoju a rozvojovej spolupráci v Afrike. „Nezamestnanosť mladých je veľmi aktuálna téma, ktorú treba urgentne riešiť, píše sa o nej často v médiách a aj počas môjho štúdia sme sa jej venovali,“ vysvetlila svoj výber témy Johana Mária Kollárová.

Na druhom mieste sa v esejistickej súťaži umiestnil Martin Karas, ktorý študuje na Masarykovej univerzite

v Brne. 24-ročný študent politológie a medzinárodných vzťahov pristupoval k svojej eseji kriticky a analyzoval ideológiu globálneho občianstva. „Esej bola zameraná na vzdelávanie ku globálnemu občianstvu v kontexte kritického prístupu ‚post-rozvoja‘“. Martin Karas, ktorý pochádza z Trenčína, absolvoval mesačnú stáž v OSN v Ženeve.

Do trojice najúspešnejších sa dostala aj esej od Andreasa Fabiana. 24-ročný Popradčan, ktorý študuje na King's College London vo svojej eseji vecne a aktuálne popisuje rozvojové krajiny ako krajiny, ktoré najviac pocítia účinky klimatickej zmeny. „Hlavným dôvodom výberu tejto témy bolo poukázať na závažnosť situácie pre rozvojové štáty a urgentnosť konať,“ vysvetlil Andreas, ktorý mal možnosť stážovať 4 týždne v OBSE vo Viedni.

Do šiesteho ročníka súťaže o najlepšiu esej na tému rozvojovej spolupráce sa zapojilo celkovo 49 študentov, z ktorých 19 študuje na zahraničných univerzitách a 30 na Slovensku. Tematicky najviac študentov zaujala téma inovácií v Keni a európskeho roka rozvoja. Obom témam sa venovalo 17 študentov. Občianska spoločnosť na Ukrajine zaujala 14 študentov a 3 študenti písali o tom, kam by chceli posunúť SlovakAid, keby sa stali jeho riaditeľom. Každú esej čítalo a hodnotilo päť členov komisie. Tvorili ju odborníci zo štátnej správy, médií, akademického prostredia a mimovládnych organizácií, ktoré sa venujú rozvojovým témam.

Simona Gembická
PR manažérka Nadácie Pontis

INTERVIEW

JOHANA MÁRIA KOLLÁROVÁ: OSN nie je dokonalou inštitúciou, ale poskytuje nenahraditeľnú platformu pre prevenciu konfliktov

Absolvovali ste stáž v OSN v New Yorku. Aké boli vaše očakávania a bolo niečo, čo vás prekvapilo?

Ak mám byť úprimná, pred príchodom do New Yorku som vôbec netušila, čo mám očakávať. Nevedela som, čo bude mojou náplňou práce, len som tajne dúfala, že to nebude stereotypná kancelárska práca v podobe kopírovania a iných drobných administratívnych úloh. Preto som bola veľmi príjemne prekvapená, keď hneď v deň obdržania vstupnej akreditácie do OSN ma môj garant Michal Komada odprevadil na poobedné zasadnutie Bezpečnostnej rady k Jemenu a oznámil mi, že k stretnutiu bude treba napísať aj správu pre Ministerstvo zahraničných vecí. Keď som pochopila, že autorom tej správy mám byť ja, pocit miernej paniky bol výrazne prehlúsený pocitom radosti zo zodpovednosti, ktorá mi bola zverená. Tiež som bola veľmi pozitívne prekvapená zo značnej dynamiky a flexibility mojej práce. Pod dynamikou

myslím to, že každý deň som sa pohybovala medzi OSN a slovenskou misiou, chodila na rôzne zasadnutia a debaty, vďaka čomu práca nebola ani zďaleka monotónna. Flexibilita spočívala hlavne v tom, že som nemala žiaden rigidný program práce. Práve naopak, mala som slobodu výberu v tom, čomu sa chcem venovať.

Konkrétne ste sťažovali na Stálej misii SR pri OSN. Čo si myslíte o slovenskom zastúpení a role Slovenska v OSN?

Myslím si, že je zrejmé, že rola Slovenska v OSN je celkom prirodzene obmedzená viacerými faktormi, ako napr. veľkosť ekonomiky, armádna vybavenosť alebo samotná veľkosť štátu, a aj keď v teórii sú si všetky štáty na pôde medzinárodných organizácií rovné, v praxi to tak nie je. Slovensko v súčasnosti nie je nestálym členom BR OSN, čiže nemôže ani navrhovať rezolúcie, ani priamo zasiahnuť do rozhodnutí BR OSN. Ale aj napriek tomu si naše zastúpenie v OSN dokázalo nájsť agendy, v ktorých Slovensko vyniká a presadiť svoje líderstvo v daných témach. Konkrétne mám na mysli reformu bezpečnostného sektora. Prvá otvorená debata v BR OSN na túto tému sa uskutočnila práve z iniciatívy Slovenska počas nášho nestáleho členstva v BR OSN v rokoch 2006 – 2007. Myslím si, že aj angažovanosť slovenskej diplomacie prispela k inštitucionalizácii uvedenej témy v rámci OSN. Dnes je reforma bezpečnostného sektora súčasťou mandátov viacerých misií OSN a na túto tému sa konajú pravidelné zasadnutia BR OSN – jedného som sa zúčastnila v auguste. Slovensko je dodnes stálym spolupredsedom Skupiny priateľov reformy bezpečnostného sektora na pôde OSN a naši zástupcovia tam odvádzajú skvelú prácu. Podľa mňa je práve toto cesta, ktorou môže Slovensko najviac prispieť medzinárodnému spoločenstvu – zamerať sa na konkrétne témy, v ktorých vynikáme, a v rámci ktorých máme čo ponúknuť a stať sa lídrom v týchto oblastiach.

Počas stáže ste sa sústreďovali hlavne na oblasť Blízkeho východu. Ako prebiehali rokovania, a akým konkrétnym témam ste sa venovali?

Zasadnutia Bezpečnostnej rady môžu mať tri rôzne formy: buď ide o otvorené brífingy a následné otvorené konzultácie, ktorých sa môže zúčastniť ktorýkoľvek držiteľ vstupnej akreditácie do OSN, a v rámci ktorých môže vystúpiť každá členská krajina BR OSN. Druhou možnosťou sú otvorené brífingy, po ktorých nasledujú uzatvorené konzultácie členských krajín BR OSN a treťou formou sú uzatvorené brífingy s uzatvorenými konzultáciami. V praxi to pre mňa znamenalo, že počas otvorených častí som sedela priamo v BR OSN a počas tých uzatvorených som čakala v tzv. Quiet room, kým konzultácie skončia a kým z miestnosti vyjde debriefer, ktorý v skratke prerozpráva, o čom zástupcovia členských krajín BR OSN diskutovali.

Tematicky som sa venovala hlavne politickej a bezpečnostnej dynamike na Blízkom východe a v Afrike. Z konkrétnych tém môjmu pracovnému programu výrazne dominovala situácia v Jemene, tiež som pracovala na témach ako napr. eliminácia chemických zbraní v Sýrii, mierové operácie OSN, sexuálne násilie v oblastiach konfliktu, situácia v Libérii a iných. Keďže sa blížilo 70. valné zhromaždenie, tiež som pomáhala s vypracovávaním podkladov na bilaterálne stretnutia a s prípravou programu pre delegáciu p. ministra Lajčáka.

Študujete na Univerzite v Aberdeene, kde sa venujete aj rozvoju a rozvojovej spolupráci v Afrike. Mali ste možnosť venovať sa aj týmto témam v OSN?

Myslím si, že mesiac je krátka doba na to, aby som sa stihla naplno venovať dvom tak širokým oblastiam, ako je rozvojová spolupráca v Afrike a bezpečnostná dynamika na Blízkom východe a v Afrike. To som si uvedomila

hneď na začiatku stáže, a keďže som toho názoru, že venovať sa jednej téme do hĺbky je určite lepšie ako povrchne pracovať na dvoch témach, rozhodla som sa stanoviť si priority na tú oblasť, ktorej som sa dovtedy venovala menej, a preto ma viac lákala. Avšak musím jedným dychom dodať, že nakoľko bol koncept mojej stáže veľmi flexibilný, akonáhle v programe OSN figurovala udalosť, ktorá ma zaujala, nič mi nebránilo v tom, aby som sa tam išla pozrieť. Z vlastnej iniciatívy som bola napríklad na otvorených debatách UN Women alebo na diskusií o kultúre mieru, ktorej sa zúčastnili Arun Gandhi a Ban Ki-Moon. Oba tieto eventy boli veľmi inšpiratívne a rozšírili môj rozhľad v rôznych oblastiach, ale boli to skôr moje extra aktivity a neboli priamou súčasťou mojej náplne práce (čo v praxi znamená, že som o nich nemusela písať správu).

Mali ste možnosť nahliadnúť do diplomatického diania v medzinárodnej inštitúcii. Čo si myslíte o jej fungovaní?

Voči OSN som bola vždy kritická, pretože si myslím, že je viacero oblastí, v ktorých sa jej fungovanie musí zefektívniť alebo zreformovať. Už dlho sa diskutuje o potrebnej reforme fungovania BR OSN, ktorej nutnosť sa podľa mňa potvrdila. Napr., keď v júli Rusko vetovalo návrh rezolúcie, ktorá mala uznať masaker z r. 1995 v Srebrenici za zločin genocídy a zároveň ho odsúdiť. Počas mojej stáže sa k tejto téme pri rôznych príležitostiach vyjadrila Veľká Británia, či Francúzsko, ktoré (zatiaľ len) neformálne navrhovali zrušenie práva

veta v témach týkajúcich sa masových vrážd a genocídy. Identifikovať problémy je síce jedna vec, no adresovať ich a následne odstrániť je už niečo úplne iné. Čiže aj keď je v medzinárodnom spoločenstve viac-menej konsenzus o potrebe zreformovať BR OSN a zefektívniť niektoré procedúry OSN, dosiahnutie konsenzu o konkrétnych reformách by bolo extrémne náročné. OSN nie je ani zďaleka dokonalou inštitúciou, ale som presvedčená, že aj napriek všetkým svojim nedostatkom poskytuje jedinečnú a nenahraditeľnú platformu pre prevenciu konfliktov a udržiavanie medzinárodnej bezpečnosti.

Museli ste čeliť aj nejakým prekážkam resp. bolo pre vás niečo náročné?

Keďže študujem v anglicky hovoriacej krajine, som zvyknutá čítať aj písať po anglicky. Preto bolo pre mňa čiastočne náročné nabehnúť na písanie správ v slovenčine, ale keďže je to predsa len môj materinský jazyk, za pár dní to išlo bez problémov. Počas stáže som občas narážala na slovíčka a odborné výrazy, ktoré som poznala len v angličtine a mala som problém s ich prekladom, ale väčšinou sa ťažkosti vyriešili hneď po krátkom hľadaní v slovníku. Okrem jazykovej stránky boli pre mňa celkom náročné prvé pracovné dni, keď som výrazne cítila časový posun a chvíľu mi trvalo, kým som sa prispôsobila.

Mali ste možnosť mesiac prežiť v jednom z najmetropolitnejších miest na svete. Ako na vás toto mesto zapôsobilo?

Ja viem, že je to klišé, ale atmosféra New Yorku je naozaj neopísateľná, je to úžasné mesto nekonečných možností. Mesiac ani zďaleka nestačil na to, aby som tú metropolu poriadne spoznala, no na zamilovanie sa do nej mi stačilo pár večerov strávených v jedinečných rooftop baroch, či prechádzkami po Central parku. Spolu so stážistami z iných misií pri OSN sme cez deň sledovali dianie na pôde tejto vše obsahujúcej medzinárodnej inštitúcie a po nociach sa zžívali s vibrujúcim veľkomestom. Volné večery a víkendy v New Yorku som si veľmi užívala – skoro rovnako ako prácu na Slovenskej misii pri OSN.

Aké máte plány do najbližšej budúcnosti?

Hlavným bodom môjho programu na najbližšie dva roky je pokračovať v štúdiu na Univerzite v Aberdeene, s cieľom úspešne ho ukončiť v júni 2017. Popri tom sa budem aj naďalej venovať rôznym mimoškolským aktivitám, napríklad Českému a Slovenskému spolku, ktorý funguje pri Asociácii študentov Univerzity v Aberdeene a som jeho prezidentkou na akademický rok 2015 – 16. Cieľom spolku je na jednej strane spájať Čechov a Slovákov žijúcich v Aberdeene a na druhej strane oboznamovať študentov iných národností s našimi tradíciami a kultúrou prostredníctvom rôznych podujatí, ktoré na pôde univerzity organizujeme. Keďže moja tohtoročná stáž na Stálej misii SR pri OSN mi poskytla neoceniteľné skúsenosti, chcela by som na tomto základe stavať a počas budúcich akademických prázdnin v letných mesiacoch absolvovať ďalšiu stáž podobnú tej tohtoročnej (či už na pôde medzinárodnej inštitúcie, ústredia alebo zastupiteľského orgánu), avšak to je ešte len v štádiu plánovania.

Ovplyvnila táto stáž vaše očakávania a plány do budúcnosti? Bola podľa vás prínosná pre vašu budúcnosť?

Táto skúsenosť výrazne prevýšila všetky moje očakávania, bola pre mňa extrémne prínosná, či už v oblasti profesionálneho, ale aj osobného rastu a tiež do značnej miery vyprofilovala moje plány a ciele. Mala som možnosť aplikovať teoretické znalosti nadobudnuté počas môjho štúdia v praxi, stretnúť a učiť sa od mnohých šikovných a talentovaných ľudí a to všetko vo veľmi inšpiratívnom a energiou nabitom prostredí New Yorku.

Simona Gembická
PR manažérka Nadácie Pontis

LETNÚ STÁŽ V OSN V NEW YORKU ZARAĐUJEM K SVOJIM NAJVÝNIMOČNEJŠÍM ZÁŽITKOM

V živote mám veľa snov a plánov, a pracovať v OSN bolo jedným z nich už od gymnázia. Snažila som sa k nemu priblížiť krok po kroku s nádejou, že sa to raz podarí. Ani náhodou som nečakala, že sa k tejto inštitúcii priblížim, aj keď iba na mesiac, už po druhom ročníku štúdia medzinárodných vzťahov. Vďaka výhre v súťaži Nadácie Pontis som teda dostala vytúženú príležitosť a bola som odhodlaná ju využiť na sto percent. Ciele boli jasné: čo najviac sa naučiť, spoznať veľa ľudí a hlavne si to užiť.

Nepochybne najväčší prínos stáže spočíval v možnosti aplikovať teoretické znalosti nadobudnuté počas štúdia v praxi, vďaka čomu som si osvojila dôležité zručnosti, ako napríklad písanie správ a prípravu podkladov na bilaterálne stretnutia. Sú to schopnosti, ktoré na univerzite nezískam, no sú kľúčové pre uplatnenie sa v mojom odbore na súčasnom trhu práce, do ktorého budem o niekoľko rokov vstupovať lepšie pripravená aj vďaka tejto skúsenosti. To, že som mohla vidieť tvorenie princípov správania štátov v praxi vnieslo do môjho chápania medzinárodných vzťahov úplne novú perspektívu a bezpochyby ho obohatilo. Vďaka mesiacu strávenému v konferenčných miestnostiach so svetovými politikmi a diplomatmi mám teraz pri čítaní teoretických článkov vždy konkrétnu predstavu praktického pretavenia danej teórie do sveta reálnej politiky.

Debaty o nutnosti zreformovať fungovanie Bezpečnostnej rady OSN, hlavne kvôli jej častej neefektívnosti,

prebiehajú už niekoľko rokov. Túto problematiku som dlhodobo sledovala a počas stáže som mala možnosť vidieť ako údajná neefektívnosť funguje v praxi. Tematicky som sa najviac venovala situácii v Jemene, tak sa vám ju pokúsím priblížiť práve na tomto prípade. V čase mojej stáže boli pomery v krajine po štyroch mesiacoch konfliktu porovnateľné so stavom v Sýrii po štyroch rokoch konfliktu, a teda celkom prirodzene bola situácia v Jemene konsenzuálne považovaná za kritickú. Všetky členské krajiny Bezpečnostnej rady sa zhodli na nutnosti dosiahnuť politické riešenie a zvýšiť humanitárnu pomoc, no na konkrétnych krokoch sa nezhodli dodnes.

Po prvých konzultáciách k Jemenu, ktorých som sa zúčastnila, som bola skutočne nemilo prekvapená z úplnej absencie artikulácie postupu riešenia. Avšak keď som sa neskôr snažila vymyslieť konštruktívne riešenia, ktoré by bola Bezpečnostná rada schopná zrealizovať, na nič som neprišla. Z diaľky, ktoré som mala možnosť sledovať na prelome augusta a septembra som si teda vyvodila záver, že OSN má veľký význam v udržiavaní mieru, prevencii konfliktov a reforme bezpečnostného sektora po konfliktoch, avšak riešenie samotných konfliktov je niečo úplne iné. OSN je diplomatická organizácia, ktorá môže síce vyvíjať tlaky na jednotlivé strany konfliktov, zvyšovať humanitárnu pomoc a eventuálne napomáhať stranám dosiahnuť kompromis a politické riešenie, no to až po prejavení vôle zo všetkých strán konfliktu.

Aj napriek tomu, že väčšinu náplne práce mi zaberala bezpečnostná dynamika na Blízkom východe, mala som možnosť okrajovo sa venovať aj humanitárnej a právnej agende, čo výrazne prispelo k rozšíreniu môjho rozhľadu. V rámci právnej agendy som mala na starosti pokryť stretnutie týkajúce sa ratifikácie Kampalských dodatkov k Rímskemu štatútu Medzinárodného trestného súdu. Právu som sa nikdy pred tým nevenovala, takže táto téma bola pre

mňa asi najväčšou výzvou. Na konci som, paradoxne, bola vďačná aj za ňu, pretože s odstupom času si uvedomujem, že opustenie svojej zóny komfortu nás dokáže skutočne veľa naučiť.

V neposlednom rade bol ďalším obrovským prínosom stáže každodenný *networking*, ktorý v OSN funguje perfektne, či už počas rokovaní, presunov medzi konferenčnými miestnosťami alebo večierkov v *Delegates' Dining Room*. Suverénne najviac kolegov, hlavne stážistov, som spoznala počas čakania na ukončenie uzatvorených konzultácií Bezpečnostnej rady v tzv. *Quiet room*. Táto miestnosť bola primárne vytvorená za účelom poskytnutia delegátom miesta na súkromné diskusie a fakt, že je to výborná platforma pre *networking* stážistov je len pozitívnym vedľajším účinkom. Ľudí, ktorých som tam stretla si vážim, mnoho som sa od nich naučila a ich pracovné nasadenie a zároveň ochota pomôcť sú pre mňa dodnes inšpirujúce.

Letnú stáž v New Yorku zaraďujem k svojim najvýnimočnejším zážitkom a skúsenosti, ktoré som počas nej nadobudla určite využijem pri budovaní svojej akademickej a kariérnej budúcnosti. Keďže som si prácu skutočne užívala, pri odchode z kancelárie v posledný deň som pociťovala náznaky smútku z toho, že odchádzam, ale aj pocity spokojnosti a vďaky, že som tam vôbec mohla byť. Návrat do školy predstavoval pomerne veľkú zmenu a nebolo to len časovým posunom a škótskym počasím. Znovu som sa vrátila k teórii, no teraz sa ju vďaka Nadácii Pontis, Slovenskej misii pri OSN a hlavne môjmu garantovi Michalovi Komadovi učím obohatená o novú perspektívu, ktorú je možné získať len praktickou skúsenosťou vo svete reálnej politiky a diplomacie.

Johanna Mária Kollárová

INTERVIEW

MARTIN KARAS: Význam OSN nespočíva len na úrovni politických rozhodnutí

Ako na vás OSN ako jedna z najdôležitejších medzinárodných inštitúcií urobila dojem?

Na prvý pohľad moja skúsenosť s tradičným zablokovaním Odzbrojovacej konferencie podporuje skôr skepticizmus ohľadom fungovania OSN. Na druhú stranu mi však len mesiac stačil na to aby som sa utvrdil v tom, že význam OSN nespočíva len na úrovni politických rozhodnutí, ale kľúčové je aj jej fungovanie ako fóra na výmenu informácií medzi expertmi a politikmi, a socializáciu štátov.

Ovplyvnila táto stáž vaše očakávania a plány do budúcnosti? Čo máte v pláne?

Momentálne nemám žiadne konkrétne plány. Rád by som sa v blízkej budúcnosti dostal na nejakú dlhodobejšiu stáž, aby som získal ešte lepší prehľad o kariérnych možnostiach v mojom odbore. Moje plány do budúcnosti stáž (zatiaľ) nijak zvlášť neovplyvnila, nepochybne však bola prínosná pre moju budúcnosť v tom, že mi umožnila bližšie zistiť čo obnáša práca na stálom zastúpení SR v zahraničí a ako fungujú medzinárodné organizácie v praxi.

Simona Gembická
PR manažérka Nadácie Pontis

Absolvovali ste stáž v OSN v Ženeve. Aké boli vaše očakávania a bolo niečo čo, vás prekvapilo?

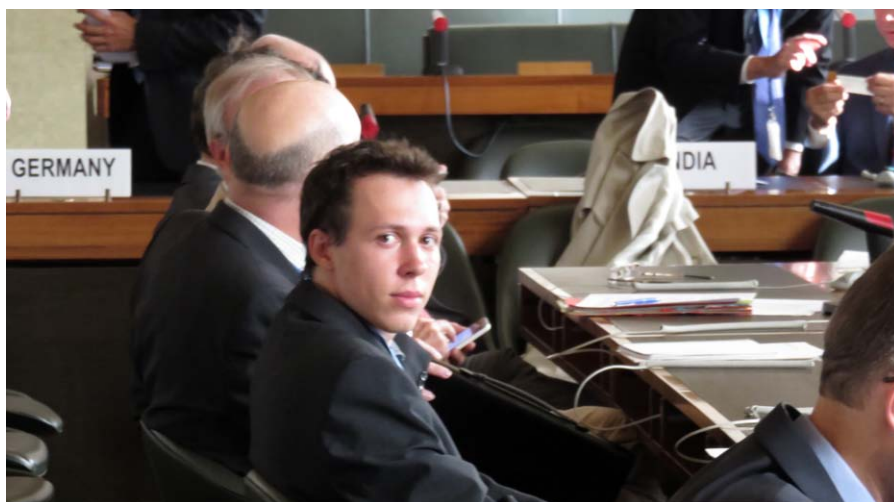
Moje očakávania boli v podstate obmedzené na získanie lepšieho prehľadu o fungovaní OSN ako kľúčovej medzinárodnej inštitúcie. V konkrétnejších aspektoch stáže som sa snažil nevytvoriť si nejaké apriori očakávania. Že by ma niečo vyložene prekvapilo sa nedá povedať, ale čo mi výrazne utkvelo v myslí už v prvý deň bola celková atmosféra otvorenosti a kolegiality na úrovni OSN.

Ako ste vnímali postavenie slovenského zastúpenia v OSN?

Rola Slovenska v OSN v podstate zodpovedá jeho veľkosti. Slovenská misia navyše trpí nedostatočným personálom vzhľadom na rozsiahlosť agendy OSN. Z môjho pohľadu sú však tieto skutočnosti kompenzované profesionálnou úrovňou diplomatov a úzkym zameraním sa na agendu relevantnú špeciálne pre Slovensko. Slovensko práve týmto maximalizuje svoj význam ako malého štátu.

Čo vás počas stáže zaujalo, k akým témam ste mali blízko?

Odzbrojovacia konferencia a zasadanie Rady pre ľudské práva boli najvýznamnejšími bodmi programu OSN v Ženeve počas mojej stáže, a preto som sa venoval primárne témam ľudských práv a odzbrojenia. Nepovedal by som, že ma niečo zaujalo najviac, rád by som však spomenul aj zasadania v rámci Konferencie OSN pre obchod a rozvoj (UNCTAD).

OSN POMÁHA VYCHOVÁVAŤ NOVÚ GENERÁCIU ĽUDÍ, KTORÁ MÁ PREHĽAD O PROBLÉMOCH VO SVETE

Moja (stále pomerne obmedzená) skúsenosť s diskusiami ohľadom významu OSN nasvedčuje tomu, že najmä na akademickej pôde existuje pomerne veľká skepsa ohľadom schopnosti OSN plniť svoj mandát, zatiaľ čo bežní ľudia vidia OSN (a medzinárodné organizácie všeobecne) ako čiernu diery na peniaze daňových poplatníkov. Oprávnenosťou týchto postojov sa tu venovať nebudem keďže mesačná skúsenosť ma k tomu určite neopravňuje. Umožňuje mi však posúdiť iný aspekt OSN, ktorého význam je často neprávom opomínaný a marginalizovaný. Na mysli mám význam OSN ako fóra, na úrovni ktorého dochádza k výmene a šíreniu informácií. Tento aspekt OSN má svoje miesto aj v teórii medzinárodných vzťahov, ja by som však rád ukázal, ako som ho mohol pozorovať v praxi.

Prvým aspektom OSN ako informačného fóra, ktorý by som chcel zdôrazniť, je existencia informačného mosta medzi medzinárodnými epistemickými komunitami expertov a politickou mocou na úrovni jednotlivých štátov. OSN pôsobí nielen ako miesto, kde dochádza k hromadeniu poznatkov na expertnej úrovni, ale zároveň ako miesto, kde prostredníctvom jednotlivých delegácií dochádza k prenášaniu týchto poznatkov na úroveň členských štátov, kde môžu byť využité pri formulácii politík. Práca diplomatov, na ktorej som sa aj ja sčasti podieľal pozostáva koniec koncov nielen z prenášania národných postojov na úroveň OSN, ale aj z reportáže diania v OSN späť domov. OSN tak pomáha (pomocou tzv. „good practices sharing“) rozširovať škálu možných politických riešení na úrovni členských štátov, ktoré si potom majú možnosť vybrať tie najvhodnejšie pre konkrétnu situáciu.

Tento mód fungovania OSN ako mosta však nie je obmedzený na úroveň vysokej politiky, ale týka sa čoraz viac napríklad aj tretieho sektora a práve v tejto súvislosti som bol aj ja súčasťou tohto mosta. V rámci 30. zasadania Rady za ľudské práva som sa zúčastnil niekoľkých panelov, z ktorých som si na Slovensko ako dlhoroč-

ný dobrovoľník v Trenčianskej nadácii priniesol širokú škálu nových tém a poznatkov, ktoré môžem posunúť ďalej, prípadne sám využiť ak sa rozhodnem pracovať v treťom sektore. Zmienil by som napríklad už zo strednodobého hľadiska veľmi významnú agendu „starších osôb“, ktorej sa momentálne na pôde OSN dostá-

povedané, čím lepšie sa štáty poznajú, tým lepšie budú schopné udržovať stabilitu. V tomto procese poznávania sa štátov hrá OSN bezpochyby kľúčovú úlohu.

V poslednom rade by som rád zmienil aspekt OSN ako informačného fóra, ktorý najužšie súvisí s mojou stážou.

va veľkej pozornosti najmä zo strany európskych štátov.

Ďalším aspektom fungovania OSN ako informačného fóra je socializácia štátov. Tento aspekt má význam najmä z pohľadu bezpečnosti. Na úrovni OSN dochádza k aktívnej výmene informácií medzi štátmi, ktoré sú v medzinárodnom prostredí často videné ako rivali. Táto výmena informácií vedie k znižovaniu neistoty vo vzájomných vzťahov a tým pádom zabraňuje nárastu napätia. Príkladom tu môže byť neúspešná odzbrojovacia konferencia na ktorej som sa takisto zúčastnil. Napriek neúspechu konferencie vo veci Zmluvy o štepnych materiáloch, došlo k uisteniu sa jednotlivých štátov ohľadom svojich postojov k nukleárnym zbraňam, pričom výmena informácií sa v niektorých prípadoch dokonca týkala aj konkrétnych stavov jadrových arzenálov a plánov do budúcnosti. Stručne

Ide o aspekt vzdelávania mladých ľudí. V OSN sa každoročne vystriedajú stovky až tisíce stážistov z celého sveta. Z vlastnej skúsenosti môžem s istotou povedať, že každý, kto stáž v OSN absolvuje z nej odíde o niečo vzdelanejší o svete medzinárodných vzťahov a to vrátane tých, ktorí v OSN vidia skôr tie negatívne aspekty. OSN tak pomáha vychovávať novú generáciu ľudí, ktorá má prehľad o problémoch vo svete. Práve povedomie o problémoch vo svete je základným predpokladom ich vyriešenia.

Na záver môžem teda skonštatovať, že zatiaľ čo moja krátka stáž pri OSN nestačí na komplexné normatívne zhodnotenie OSN ako medzinárodnej organizácie, jej význam ako fóra na výmenu a šírenie informácií je nespochybniteľný.

Martin Karas

INTERVIEW

Andreas Fabián: Je iné učiť sa o OSN teoreticky, keď má človek možnosť vyskúšať si to v praxi

Mali ste možnosť nahliadnúť do diplomatického diania v medzinárodnej inštitúcii. Ako by ste zhodnotili fungovanie OSN/OBSE? Zažili ste veľa byrokracie?

Je ťažké zhodnotiť fungovanie OBSE po mesiaci stáže, ale z toho čo som zažil môžem posúdiť, že ani OBSE nie je imúnna voči byrokracii. Zasadnutia a rôzne konferencie v OBSE slúžia vo všeobecnosti na výmenu názorov a na prediskutovanie danej problematiky, takže sa niekedy môže zdať, že rozhodnutí, ktoré reálne ovplyvnia dianie a budúcnosť v určitej sfére, je o dosť menej. Samozrejme, štáty sa snažia presadzovať svoje národné záujmy, ktoré sú častokrát v rozpore s ostatnými štátmi, a preto dosiahnutie celkového výsledku môže byť niekedy zdĺhavé a komplikované. Dôkazom toho sú napríklad zasadnutia zamerané na vyriešenie krízy na Ukrajine.

Vaša stáž neprebíhala len v OSN a mali možnosť navštíviť aj OBSE. V čom vidíte rozdiel medzi týmito inštitúciami? Ktorá vám bola bližšia?

Moja stáž prebiehala v OBSE, no naskytla sa mi možnosť navštíviť aj OSN. Rozdiel medzi týmito organizáciami je viditeľný. Zatiaľ čo OBSE je výhradne zameraná na bezpečnosť a spoluprácu,

agenda OSN je príliš široká. Keďže som študentom so zameraním na konflikty a bezpečnosť, OBSE mi bola určite bližšia. Agentúry OSN ktoré sídlia vo Viedni sú príliš odborné a technické, zamerané napríklad na právo medzinárodného obchodu, atómovú energiu, drogy a zločin a podobne. Stáž v OBSE mi preto veľmi vyhovovala. Aj keď som spočiatku chcel vykonať stáž v OSN, so stážou v OBSE som bol nakoniec viac než spokojný.

Akým témam ste sa počas stáže venovali? Aká bola vaša náplň práce?

Najviac preberanou témou bola bezpečnostná situácia na Ukrajine. Okrem iného som mal možnosť participovať na zasadnutiach, ktoré boli tematicky zamerané na obchodovanie s ľuďmi, bezpečnostnú situáciu v Gruzínsku, kybernetickú bezpečnosť a implementáciu Kódexu správania sa v politicko-vojenských aspektoch bezpečnosti. Náplňou mojej práce bolo zúčastniť sa na zasadnutiach, urobiť zápis a následne spracovať správu, ktorá po prekontrolovaní mojim garantom bola zasielaná na MZVaEZ SR.

Museli ste čeliť aj nejakým prekážkam resp. bolo pre vás niečo náročné?

Počas stáže som nenarazil na žiadne závažné prekážky. Najnáročnejšie bolo počas zasadnutí zachytiť to najdôležitejšie, a napríklad z dvojdňovej konferencie spracovať množstvo informácií do krátkej správy. Avšak už po prvom týždni som nabral zručnosť a doba spracovania správ zo zasadnutí sa postupne krátila. Taktiež bolo niekedy náročné pochopiť určité odborné termíny, s ktorými sa človek predtým nikdy nestretol. Avšak vďaka odbornej pomoci zo strany garanta som tieto prekážky zvládol.

Čo bolo pre vás počas stáže vo Viedni najväčším prínosom?

Najväčším prínosom bolo získanie praktickej skúsenosti v odbore, nahliadnutie do fungovania medzinárodných organizácií a taktiež spoznanie nových, inšpiratívnych ľudí. Je iné učiť sa o OBSE alebo o OSN z teoretického uhla pohľadu, ako keď má človek možnosť si to vyskúšať v praxi.

Stážovali ste v krásnom historickom meste Viedeň. Ako ste trávili voľný čas?

Keďže som v poslednom ročníku štúdia a počas stáže som pracoval na diplomatickej práci, väčšinu svojho voľného času som trávil v Rakúskej národnej knižnici (ktorá, ako ostatné pamiatky mesta, stojí za návštevu a je mimochodom umiestnená v tej istej budove ako OBSE). Samozrejme som si našiel čas aj na „prebádanie“ historickej Viedne a navštívil som najznámejšie pamiatky. Aj keď sa mesiac zdá byť dlhá doba, určite sa do Viedne budem musieť vrátiť, aby som navštívil všetko, čo som mal v pláne.

Vo svojej eseji ste sa dotkli aj problematiky rozvojových krajín. Zaujímate sa o rozvojové témy resp. plánujete sa v budúcnosti venovať rozvojovej spolupráci?

O rozvojové témy sa zaujímam, a to najmä od kedy som nastúpil na univerzitu v Londýne. Štúdium ktoré som absolvoval na King's College bolo zamerané na konflikty a povojnový roz-

voj, a to najmä v Afrike. Nadobudol som množstvo vedomostí, ktoré by som určite chcel rozvíjať a tejto danej oblasti by som sa chcel profesionálne venovať v budúcnosti. Momentálne ešte presne neviem akým smerom sa vydať, ale dúfam, že po absolvovaní ďalších takýchto stáží sa budem schopný špecifikovať a zamerať sa na určitú oblasť a určitú problematiku.

Študujete na King's College London. V ktorom ste ročníku a aké sú vaše plány do budúcnosti?

Momentálne končím jednoročný magisterský program. V prvom rade plánujem dokončiť diplomovú prácu a následne by som rád vykonal ďalšiu dlhodobejšiu stáž v odbore, ktorá by mi mohla pomôcť pri hľadaní budúceho zamestnania. Určite by som chcel túto stáž vykonať v zahraničí a vôbec by som sa nebránil možnosti ju absolvovať naprí-

klad v OBSE alebo v OSN, poprípade v iných medzinárodných organizáciách.

Simona Gembická
PR manažérka Nadácie Pontis

DOCIELIŤ KOORDINÁCIU A EFEKTÍVNU SPOLUPRÁCU V EURÓPE JE V DNEŠNEJ DOBE VIAC NEŽ ZLOŽITÉ

Za pokus to stojí. Toto sú slová, ktoré mi prebiehali hlavou keď som uvažoval nad tým, či sa do súťaže o najlepšiu esej organizovanou Nadáciou Pontis prihlásiť, alebo nie. Túžba otestovať si teoretické vedomosti v praxi, a to priamo v OSN/OBSE, bola silná, a tak som to skúsil. A oplatilo sa.

Umiestnenie na treťom mieste mi prinieslo skúsenosť, ktorá mi umožnila nielen nahliadnuť do fungovania medzinárodnej organizácie, ale bez pochyb mi pomohla naštartovať kariéru a ukázala mi cestu, ktorou by som

sa v budúcnosti chcel vydať. Vzhľadom na môj záujem o medzinárodnú bezpečnosť a rozvoj mi mesačná stáž v OBSE potvrdila, že vedomosti nadobudnuté štúdiom vojen, konfliktov a povojnovej bezpečnosti sú v súčasnej dobe viac než potrebné, a že sú to práve organizácie ako OSN alebo OBSE, ktoré zohrávajú kľúčovú rolu pri riešení medzinárodných hrozieb.

Príkladom je kríza na Ukrajine, ktorá bola najviac preberanou témou počas môjho pôsobenia v OBSE. Táto skutočnosť nie je žiadnym prekvapením, keďže júl 2015, počas ktorého som stáž absolvoval, sa v médiách niesol v duchu Ukrajinskej krízy, ktorá dominovala medzi top témami v oblasti medzinárodnej bezpečnosti. V tom čase som taktiež dokončoval diplomovú prácu so zameraním na Európsku politiku voči Ruskej Federácii, čiže spojenie teoretických vedomostí s praktickou skúsenosťou významne napomohlo hlbšie porozumieť komplexnosti, ktorá definu-

je zahraničné vzťahy a spojenectvá medzi Európskymi štátmi.

Boli to práve slovné prestrelky medzi zástupcami Ruska a Ukrajiny a presadzovanie ich národných záujmov, ktoré mi potvrdili, že docieľiť koordináciu a efektívnu spoluprácu v Európe je v dnešnej dobe viac než zložité. Zatiaľ čo organizácie ako OBSE prinášajú množstvo príležitostí pre hlbšiu spoluprácu medzi štátmi, intergovernmentalizmus zotrúva, a to najmä v oblasti bezpečnosti, silnou a určujúcou teóriou európskej integrácie. Nedodržovanie Minských dohôd je jedným z príkladov, kde národné záujmy prevažujú nad politickou vôľou, ktorá je potrebná, avšak v mnohých prípadoch neprítomná pri riešení konfliktov. Jedna rada na záver: ak váhate či sa do súťaže prihlásiť alebo nie, za pokus to určite stojí. Moja vďaka patrí Nadácii Pontis, ktorá mi umožnila takúto prínosnú skúsenosť osobne absolvovať.

Andreas Fabián